

УДК 336.761

УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЙТИНГАХ

А. В. Марчук

студентка 4 курсу, група Фін-41, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – к.е.н., доцент А. А. Подлевський

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті розглянуто місце України у різних міжнародних економічних рейтингах. Проаналізовано фактори та причини впливу, абсолютні зміни позицій у рейтингах та описана їх динаміка. Також охарактеризовано потенційні напрями розвитку. Ключові слова: Україна у рейтингах, міжнародні рейтинги, економічні рейтинги.

В статье рассмотрено место Украины в разных международных экономических рейтингах. Проанализированы факторы и причины воздействия, абсолютные изменения позиций в рейтингах и описана их динамика. Также охарактеризованы потенциальные направления развития. Ключевые слова: Украина в рейтингах, международные рейтинги, экономические рейтинги.

The article considers the place of Ukraine in and in various international economic rankings. The factors and causes of the impact, absolute changes in positions in the ratings are analyzed and their dynamics are described. Potential directions of development are also characterized. Keywords: Ukraine in ratings, international ratings, economic ratings.

Аналіз позицій України в міжнародних рейтингах характеризується нестійким характером. Сьогодні у зв'язку з глобалізацією світової економіки рейтингові місця країни серед інших країн характеризують рівень її розвитку. Також одним з ключових факторів у прийнятті рішення щодо здійснення іноземних інвестицій потенційними інвесторами є оцінка інвестиційної привабливості всієї України, що і свідчить про актуальність даної тематики.

Чимало вчених та науковців досліджувало позиції України в міжнародних рейтингах, зокрема Бутенко С. Д., Ткаченко О. М., Паламарчук О., Максименко А., Шевченко О., Дергачова В., Шевчук В. та ін.

Метою статті є аналіз позицій України в міжнародних економічних рейтингах, дослідження змін, динаміки та їх причин.

За даними Рейтингу «Doing Business» з 2006 по 2012 рік відбувалось поступове зниження позиції України серед інших країн. У 2012 році Україна мала 152 місце в рейтингу, що є найнижчим показником. З 2012 по 2020 рік спостерігається позитивна динаміка, адже у 2020 році Україна посіла 64 місце в рейтингу. Спостерігається повільне, але поступове наближення показників України до передових практик [1]. Розглянемо місце України в міжнародних економічних рейтингах протягом 2014–2019 років у таблиці нижче.

Відповідно до значення індексу глобальної конкурентоспроможності, Україна за останні п'ять років втратила 9 позицій у рейтингу (з 76 на 85 місце). Розглянувши причини втрати позиції, необхідно зазначити, що зниження відбулося за рахунок погіршення показників макроекономічної стабільності. Україна, за індексом глобалізації, мала найкраще становище у 2016 році – 41 позиція, проте протягом двох наступних років втратила позиції і посіла 49 місце [2]. Слід відзначити, що Україна зробила великі кроки для підвищення своєї позиції у рейтингу легкості ведення бізнесу. Адже з 2014 року по 2019 піднялася на 41 сходинку і зайняла 71 місце, що можна пояснити спрощенням процесу отримання дозволу

на будівництво та умов отримання кредитів [3, С. 1]. За рівнем економічної свободи Україна протягом 2014–2017 років посідала від 155 до 166 місця. Натомість у 2020 зайняла 127 місце, що свідчить про позитивну динаміку, проте результат залишається дуже низький [3, С. 2].

Таблиця

Позиція України у міжнародних рейтингах протягом 2014–2019 років
(створено на основі джерела [3])

Назва індексу	Місце України в рейтингах					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Глобальної конкурентоспроможності	76	79	85	81	83	85
Глобалізації	44	42	41	45	49	-
Легкості ведення бізнесу	112	96	83	80	76	71
Економічної свободи	155	162	162	166	150	135
Сприйняття корупції	142	130	131	130	120	126
Розвитку людського потенціалу	81	84	84	88	88	88

Щодо індексу сприйняття корупції, то найнижчу позицію Україна займала у 2014 році – 142 місце, а найкращу у 2018 році – 120 місце. Такі дані безумовно свідчать про позитивні реформи в державному секторі та активізацію боротьби з корупцією в країні [3, С. 2]. За індексом людського потенціалу за 2014–2017 рр. Україна втратила 6 позицій, що спричинено зниженням якості життя населення. З 2017 по 2020 рік Україна тримає позицію на 88 місці, що свідчить про відсутність змін у розвитку людського потенціалу [4].

За індексом інвестиційної привабливості European Business Association Україна протягом перших чотирьох років мала позитивну динаміку, у 2017 році наявний найбільший показник – 3,15, а у 2020 році відбулося зменшення поділки до 2,4. На жаль, у рейтингу International Business Compass позиція України протягом 2017 р. впала на 4 позиції: з 130-ого на 134-е місце. Натомість у 2018 році зайняла 131 місце. Таке становище свідчить про найгірший рейтинг України серед країн-сусідів [5]. За оцінкою інвестиційної привабливості від Institutional Investor за результатами 2017 року, Україна є найбільш популярним та привабливим варіантом для здійснення інвестицій в регіоні ЕМЕА. Серед найбільш привабливих факторів такого рішення було визначено кадровий потенціал українських сільськогосподарських підприємств та орієнтацію на експорт продукції та сировини.

Отже, проаналізувавши рейтингові позиції України в міжнародних дослідженнях економічного розвитку країн, ми бачимо, що положення України вже тривалий час залишаються досить слабкими. Навіть серед країн Східної Європи наша країна займає далеко не найкращі позиції. Однак, разом з тим, експерти рейтингів стверджують про наявність в Україні значного інвестиційного та людського потенціалу, ефективне використання якого може бути передумовою поступового підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни у світових рейтингах.

1. Офіційний вебсайт Міністерства економіки України. Аналітичний огляд «Місце України у рейтингу Світового банку «Doing Business»». 01.12.2020. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9cd60d26-fa44-481c-bb2a-1b28c713081f&title=AnalitichniiOgliadmistseUkrainiUReitinguSvitovogoBankudoingBusiness&isSpecial=true> (дата звернення: 08.11.2021).
2. Офіційний аналітичний портал «Слово і діло». Політика. Україна в рейтингах: як змінювалися позиції України за шість років. 25.06.2020. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/06/25/infografika/polityka/ukrayina-rejtynhax-yak-zminyuvalsya-pozytsiyi-krayinyshist-rokiv> (дата звернення: 08.11.2021).
3. Бутенко Д. С. Позиція України у міжнародних економічних рейтингах. *Вісник Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця*. Харків, 2019. С. 1–2.
4. Офіційний аналітичний портал «Слово і діло». Суспільство. Місце незалежної України в індексах розвитку. 24.08.2020. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2020/08/24/infografika/suspilstvo/misce-nezaleznoyi-ukrayiny-indeksah-rozvytku> (дата звернення: 08.11.2021).
5. Офіційний сайт European Business Association EBA. Україна підвищила свої позиції у рейтингу інвестиційної привабливості в 2018 році. 24.07.2018. URL: <https://eba.com.ua/ukrayina-pidvyshhyla-svoyi-pozytsiyi-u-rejtyngu-investytsijnoi-privablyvosti-v-2018-rotsi/> (дата звернення: 08.11.2021).